

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... " 16.— | nyolcad oldal " 4.—

A 60 fillér bélyegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Katholikus tanügy bajai és orvoslásuk.

A kié az iskola, azé a jövő; ez elismert igazság. Mindennek dacára katolikus iskoláink egyre fogynak. Pár év alatt rohamosan szaporodnak az állami iskolák száma; nagy részük a katolikus iskolák rovására. Mindezt az illetékes tényezők többnyire közönyösen veszik. (Tapasztalatból tudom.) A felekezeti tanítók maguk is előmozdítják szóval-tettel az államosítást, a jobb jövő reményében. S ha tényleg így megy, pár évtized múlva alig lesz katolikus népiskolánk. Pedig arra édes magyar hazánknak, egyházunknak, népünknek nagy szüksége van. Ezt legfőnyesebben bizonyítja, a mit Krisztus Urunk földi helytartója, Ó szentsége XIII. Leó pápa mondott a magyar katolikus tanítók római zárandoklata egyházi elnökeinek, dr. Steinberger apát-kanonok úrnak: «Tartsatok ki az eddigi erélyvel és lelkesedéssel kitűzött elvetek mellett. *A katolikus tanítók a püspöki karuk és a lelkésedő papságnak nagyon fontos szolgálatot hivatnak teljesíteni, örömmel adom szép működésekre apostoli áldásomat.*»

Ha tehát a Szentatyá működésünkről így nyilatkozik, fölösleges a katolikus népiskolák fontosságát tovább fejtegetnem.

Nevelni sikeresen csak a vallásos iskolák által lehet. (A modern nevelés diszes virágait már láthatjuk.) Tehát a hitvallásos népiskolákat megmeníteni, úgy a hazának, mint az egyháznak, a magyar társadalomnak egyik legszentebb kötelessége.

A katolikus iskolák léte, fölvirágoztatása függ hatóságaink érdeklődésétől és a néptanítók buzgalmatól; mint a kiktől az iskola belelete is függ, mert milyen a tanító, olyan az iskola.

A katolikus néptanító szívet-lelkét az általános és pedagógiai ismereteken kívül, valódi mély vallásosság hassa át. Sajnos, felekezeti tanítóképzőink is kifogásolhatók; számuk kevés; sőt a már meglévőket is fölösztatják. Pedig a katolikus tanítóhiány most is nagy. Utaztam 8–10

falum keresztül, a hol kath. iskola van s tanítója már évek óta nincs. Állami tanítóképzőből mi tanítót nem kapunk s ha kapunk is, az az egyháznál nem lesz állandó. Vajjon vallási tekintetben megfelel-e mindenik?!

Véleményem. Minden egyházmegyének legyen tanítóképzője. A tanítóképzést, mint a papnevelést, tanítói szemináriumokban ingyen kell eszközölni. Hisz az az egyház érdeke, hogy igazán lelkesülő tanítókat neveljen. Neveltessünk mi is úgy mint a papok, hogy egy szívvel-lelkekkel működhessünk a hazáért és az egyházáért a népoktatás terén; így — meggyőződésből — a látszólag nagyobb jövedelmű, állami tanítói állások nem ragaszkodnának oly sokan. Katolikus iskolák megtartásánál, fölvirágoztatásánál ez az első alap.

A katolikus tanítóknak adassék szolgálati rendtartás. (Pragmatika.) Jelenlegi katolikus népoktatásunk külső szervezete elavult, sőt tartatatlán. Nagyon kívánatos, hogy a tanítókat az egyházmegye főpásztora nevezze ki. (Az eperjesi és munkácsi görög katolikus egyházmegyében az megvan.) De legnagyobb bajunk, felekezeti tanítóknak, a fizetés csekély volta, illetve rendetlen kiszolgáltatása. Még most is vannak 600 koronás tanítói állások. (Ennyit kap a jobb helyen lévő cseléd is.) A többség azonban 800 koronát kap. Ez is ugyan nagyon kevés, de ezt sem kapjuk pontosan, némelykor hiányosan is. (Kivált mikor zsákolni kell a tanítónak, a párbért értem.)

Persze ott van az 1893 évi XXV. t.-czikk, az megadja a módozatokat a fizetés rendes kiszolgáltatására. Míg a tanító a néptől kapja járandóságát, addig a sorsán semmiféle törvény nem segíthet. Végrehajtása nehéz. A tanítói fizetés hátralékát beadjuk a szolgabírói hivatalhoz, ez meg utasítja a jegyzőt, a bírót ennek behajtására. Sokszor még a közigazgatási bizottságot is, meg kell keresni panaszunkkal. Eltelik egy év is, míg fizetésünkhöz jutunk. A végrehajtás után vége a tanító tekintélyének Úton-útfélen átkot szólnak a fejére; sőt még a becsületében is gá-

zoknak. Sőt mert a fizetését oly módon követelte, még az iskolaszék is ellenségevé lesz, mert egyik-másik iskolaszéki tagnak komáját, sógrát, avagy más atyafiát megzabolgoltak. Pedig csak egy-két rosszakaratú legyen a tanítónak az iskolaszékben, a rosszakaratú emberek sora következik. Hogy azonban milyen állapota van ilyenkor a tanítónak, azt csak az tudja, a ki azt átélte. A tanító tűr a végtelenségig vagy szüntelen pereskedik, vagy elpályázik, mert helyzete tarthatatlan. Pedig ő a törvény által biztosított jogát követelte. Mindezeket az illetékes tényezők meglehetősen közönnyel nézik. Hogy ilyenkor a tanító hivatalában lelkesüljön, elképzelni sem lehet.

Nélkülöz, vagy örökösen szívódik, perel a néppel, az iskolaszékkel. Ilyen a felekezeti tanítók sorsa igen sok esetben: testileg-lelkileg nyomorog. Ilyen tanítói karban veszélyben van az önsorsával való megelégedés. A hivatásszeretetet csak a hit táplálja szívében. Mindezeknek oka a közvetlen fizetés. Még a nép fizetni fog bennünket, addig a katolikus tanúgy emelkedni nem, de süllyedni fog. Ily viszonyok között sok tanítónak vágya az államosítás, illetve az állami tanítói állás elnyerhetése.

Ezen segíteni kell: ez pedig nem ütközik nehezségekre, csak egy kis jóakarattal hozzá a kath. népoktatás intézői részéről. Szerény, de cselhez vezető véleményem:

1. A katolikus népiskolák gondnokságainak (iskolaszékeinek) és tanítóinak adassék az állami gondnokságokhoz hasonló utasítás. (Tanítóknak szolgálati rendtartás, illetmény szabályzat, a tanítókat a püspök nevezze ki.)

2. A tanító kapjon tisztességes és biztos fizetést. Nyolcvan korona javadalomból intelligens embernek családot fenntartani, neveltetni, iskoláztatni merő képtelenség. Pedig tőlünk azt megkívánják. Társadalmi szereplésünket, külső megjelenésünket megítélik, de anyagi viszonyainkat figyelembe nem veszik. Rólunk most, a fizetés-rendezés alkalmából sem gondoskodik senki. Pedig mi is a nemzet érdekeit szolgáljuk; sőt az állam rendelkezik is velünk. Mi nagy fizetést nem kérünk. Az őrnök az új rendezés alkalmából kapnak 1400 koronát; ők azonban keveslik azt, 1600 korona kezdő fizetést kérnek. Mennyivel nagyobb a mű képzettségünk, de terhesebb, magasztosabb is, mint az őrnöké. Mindezek dacára fizetés, rang tekintetében még az állam sem emeli tanítóit az őrnök sorába. Már pedig midőn valami nemes eszme, újítás a nép rétegébe való elterjesztéséről van szó, a néptanítókra számít, utal a kormány. (A felekezetiekre is.) De ha pénzjövdelemmel jár, akkor a jegyzőkre bízzák. A kormány is magasztal, ígér, de keveset tesz a tanítói állás fölemelésénél. Annyit mindig nyerünk, hogy egyes gyűléseken a tanító hivatalát magasztalják, napilapok a tanítói állást dicsőítik! De ez nekünk mind kevés; kenyér kell nekünk, a miért mindennap imádkozunk.

Mi fekezeti tanítók lakáson és a törvényes

korpótlékon kívül megelégszünk 1000 korona fizetéssel. A kantori jövedelem be nem számítható; lévén az külön szolgálat. Képezze az a tanító mellékjövedelmét. Ennél többet kap az állami szolgálaltiszt is. A tanítótól pedig a társadalom megkívánja, hogy úgy külsőleg, mint szellemileg töltse be ezt a helyet, a melyet tőle magasztos hivatala megkíván, ahhoz pedig fizetés is kell, hogy anyagi terhes gondok ne zavarják.

A fizetés kiszolgálását illetőleg legegyszerűbb volna, ha az adóhivatal fizetne bennünket. A hitközség (község) az egész országra kivetett egyenlő perezent alapján járulékait befizetné az adóhivatalba, a közadók módjára. De ez nem remélhető az államtól.

Könnyebb megfajtése: Az egyházmegye állapítson meg bizonyos százalékot iskolai adó czimén. Szedesse be azt az iskolaszékkel. Az iskolaszék küldje be az egyházmegye pénztárába. A mostani államsegélyeket is az egyházmegye kezelje. Az egyházmegye fizessen bennünket havi előleges részletekben. Stóla s a föld (kat. tiszta jövedelmét számítva) megmaradhat a fizetésbe beszámítva.

Ha ily alapokon szervezik tanúgyünket, biztos kilátásunk lehet, hogy népoktatásunk virágozni fog az egyház és a haza javára és akkor a Szent-
atya szavai a jövőben is valósulni fognak.

Adja Isten!

Vilmány (Abauj-Tornam.). *Kélemen János.*

A gyakorlati képzés.

A tanítóképzés e legfontosabb ágának kerestülvitelénél szem előtt tartandó általános elveket, a tanítóképző tanárok orsz. egyesületének 1890-ben hozott határozatai s az ott elhangzott javaslatok, valamint saját tapasztalataim egybevetésével a következőkben vélem megállapítandónak.

A gyakorlati képzés legyen fokozatos, mindenoldalú és benső kapcsolatban álljon az elméleti képzéssel. A «könnyebbről a nehezebbre, egyszerűről az összetettre» elvek itt is érvényesüljenek.

A növendékek tapasztalatszerzése legyen tudatos. Gondoskodjunk arról, hogy a szerzett tapasztalatok kellően földolgoztassanak. Viszonyítsuk ezeket a tanult elvekhez s részletesen földolgoztatva jól kihasználtsuk. Az elmélet és gyakorlat között a legszorosabb kapcsolat vonandó. Egyik a másikban lelje éltető, tápláló gyökerét, világító napsugarát.

A tanításhoz való előkészület szintén tudatos, de e mellett beható is legyen. A tanításokban először a könnyebb és egyszerűbb eljárásokat gyakoroltassuk; s csak ezek elsajátítása után a nehezebb és szövevényesebbeket. A tanítások a II. és III. éveseknél a gyak. isk. tanítójának szoros vezetése alatt történjenek s csak a IV. évesek tanításai legyenek önállóbbak, de csak az év

II. harmadtól kezdve, a tanítások időtartamában szintén legyen átmenet a rövidebb, pl. $1\frac{1}{2}$ órás, és a hosszabb pl. 1—2 napos tanítás között.

Terjedjen ki a képzés a nevelésre, fegyelmezésre s az iskolai rendtartás gyakorlására is. A szaktanárok folytonos érintkezésben legyenek a népiskola gyakorlatával s annak vezérkönyvei szerint járuljanak a növendékek szakképzettségének fejlesztéséhez.

A gyakorló iskola mellé tankönyv-, vezérkönyv- és tanszergyűjtemény állítandó, mely lassankint tanszermuzeummá fejlesztendő.

A módszertant s vele a gyak. képzést a gyak. isk. tanítója adja elő, illetve vezesse.

Ezen általános elvek mikénti alkalmazását a következőkben vázolom.

A gyakorlati képzés előkészítő és tulajdonképeni szakképzésből áll. Az előbbin a tanítások megfigyelése, az utóbbit a tanítás gyakorlása képezi.

A tanítások megfigyelése a mintatanítások alkalmazásával és hospitálásokról történhetik. Tapasztalataikat füzetekbe bejegyzik.

A tanítás egész menetének és az összes tárgyak tanításának megfigyelését nem lehet egyszerre kitűzni a járatlan növendéknek. A megfigyeléseknek s az ezekről fölvett jegyzeteknek lépést kell tartani a módszertan tanításával. A növendéknek mintát kell adni a tanításból; ezt elemezteni s a módszertani eljárás mozzanatait belőlük levezetni.

A tanítás szakszerű, eredményes megfigyelésére bizonyos előző elméleti ismeretek elsajátítása szükséges. A szakszerű megfigyelés elsajátítására fokozatos eljárással képezzük a jelölteket. Ezért az elmélet gyakorlati keresztülvitele először mindig a módszertani órákon történik, minél bővebb szemléltetéssel, változatos példákon, mintatanítással, mely alkalommal a gyakorlat minden részecskéje világosíttassék meg az elmélettel; azaz részletekre bontva gyakorlatilag alkalmazzuk előtűk az elméletben bevégzett anyagot s mindenütt utalunk rá, hogy az elméletnek mely része lett épen most a gyakorlatban alkalmazva.

Ugyancsak itt és így csinálják első hospitálási jegyzeteiket is, melyeknek helyességéről meggyőződést szerezni el ne mulasztjuk. Így készítjük őket a gyakorlatban alkalmazott fokozatok s elvek fölismerésére.

Azután következik a gyakorló-iskolai mintatanítások szakszerű megfigyelése, hol tanítás közben már nem utalhatunk az alkalmazott fokozatokra s elvekre, s így ezek fölismerésében teljesen önmagukra vannak hagyva. Az ily mintatanításokról fölvett jegyzeteik akkor fogják hű tükröt mutatni ezen irányban tett haladásuknak, ha a tanítás menetét, módját, alakját, fokozatait, a használt szemléltető eszközöket és minden lényeges dolgot jól föltűntetnek.

«Szükséges tehát, hogy a gyak. isk. látogatójánál, a mintatanításokban a növendékek, elméleti tanulmányaik egy-egy épen szőnyegen forgó részletét lássák megvilágítva s a fentebb elmondottak figyelembe vételével erről tegyék megfigyeléseiket és jegyzeteiket.»

A tanítás gyakorlásának művészetébe bevezető eme első lépés így már a jelölt szakértelmét fogja fejleszteni.

A megfigyelésekről fölvett jegyzetek közösen megbírálandók, megbeszélendők, s az elméletet egybevetvén a gyakorlattal, a megértésben mutatkozó esetleges hézagok pótolandók. «Bizonyos készség elsajátítása ezéjjából a növendékek egyideig csakis egy tárgy megfigyelésében s a róla való jegyzetek készítésében gyakorlandók, s csak e tárgyban készség megszerzése után haladjon az elmélet tovább.» Így történnek a mintatanítások megfigyelése s az ezekről fölvett jegyzetek készítése.

A hospitálások a napi tanítások megfigyelésének és a róluk való jegyzetek készítésének gyakorlását képezik. Hogy a hospitálás hasznos legyen, a főntebb elmondottak folytonos szem előtt tartásához csak annyit kívánok még megjegyezni, hogy a szakszerű megfigyelés és jegyzetkészítés mindig csak azon tárgyakra irányíttassék, melyeknek részletes módszerét már elméletileg elsajátították. A többi tárgyak tanítását szintén megfigyeltetjük, de azokat minden egyéb mellőzésével csak egyes kérdésekben, mondatokban jegyeztetjük.

A hospitálások a II. évfolyamtól kezdődnek. Minden évfolyamból 2—2 jelölt, egymásután következő 2 napig van a gyakorlóban megszkálítás nélkül.

A II. éves hospitálók az egész tanéven át, a III. évesek pedig az év $2\frac{1}{2}$ -án keresztül csakis megfigyeléseket tesznek s jegyzeteket készítenek. Azonban a III. éves hospitálók az utolsó harmadban, a IV. éves hospitálók alább felsorolt teendőikben is tevékeny részt vesznek. U. i. a IV. évesek nem csupán figyelnek s jegyeznek, de kötelesek a tanterem tisztaságára, szellőztetésére, egyenletes fűtésére fölügyelni; a mulasztási naplót vezetni, a munkanapló vezetését figyelemmel kísérni; a használandó szemléltető s egyéb eszközöket — ha nem valamelyik jelölt tanít — előkészíteni; a tanulókat a tanóra előtt fogadni, a rendre fölügyelni; ha valahová testületileg mennek, őket vezetni, rájuk fölügyelni; taneszközökre, feladványaikra vigyázni; hazamenetkor — az utcán is — magaviseletüket figyelemmel kísérni; szóval nemcsak a tanításban részt venni, hanem a nevelésben is tényleg és saját példájuk által közreműködni.

A hospitálások eredménye beszéltessek meg havonként a tanári értekezleten; ebből nyerjék a növendékek a további teendőkre nézve az utasítást.

A tulajdonképeni szakképzés gyakorlati részét a tanítás gyakorlása képezi. Célja azon ügyesség megszerzése, mely az elméleti szakképzés, a megfigyelések és jegyzetek képesítése útján

szerzett ismereteknek gyakorlatilag minnél sikeresebb alkalmazhatását teszi lehetővé. A sikeres alkalmazhatóság tehát bizonyos fokú ügyességtől függ. Hogy ezt elérhessük, igen sokszor kell alkalmaztassuk az elméleti ismereteket a gyakorlatban, vagyis nagyon sok gyakorlásra van szükség. A sok gyakorlás sok időt kíván. «E nélkül a tanítóképzés e legfontosabb ága satnya marad».

Klinda Károly.

(Folytatása következik.)

Önvád.

Egy fővárosi tanügyi lap nem régen ezen czim alatt «*Tudás — erkölcs*» igen figyelemreméltó cikket hozott, melyben az író úgy a közvélemény, mint a napi sajtóból merített tapasztalataira támaszkodva azon megdöbbentő konklúzióra jut, hogy az utolsó harmincz év alatt nagy haladást tettünk ugyan a tudásban, de erkölcsünk ijesztő mérvben romlottak. «*Tehát a tudásunk és az erkölcsünk nem halad egymás mellett karöltve*», mondja az illető cikkiró.

Kemény szavak, erős vád, a mely szerint az utolsó három évtized alatt, tehát a mióta önrendelkezési jogunkat visszanyerve, a népoktatást is egészen a magunk izlése szerint rendeztük be, nem neveltünk, csak tanítottunk. Más szóval: ezen idő alatt csupán az északpézsre fordítottunk gondot, míg a szívmevelést egészen elhanyagoltuk. Hogyan lehet ez? Hisz az egész világ tudja, mindenki hangoztatja ezen régi axiómát: «*Kiképzett és kiképzett szív nélkül nem áldás, hanem átok a társadalomra!*» Hát csak mi néptanítók, a kiknek elsősorban kellene ismernünk az idézett aranyigazságot és a kiknek egész tanítói működésünket annak szellemében kellene intéznünk, csak mi nem ismernők azt?...

Vagy oly lelkiismeretlenek volnánk, hogy a dolog könnyebb végét fogva csak tanítottunk volna, a nélkül, hogy neveljünk is?...

— Lelkem háborog. Egész valóm föllázad. Égek a vágytól, hogy ezen súlyos vádat megezáfolhassam. Kérem az ellenbizonyítékokat. Sajnos azonban, hogy ilyenek helyett én is inkább csak olyanokkal szolgálhatok, a melyek a fönti vád beigazolására szolgálnak. Térjünk tehát a dologra!

A szünetben erre-arra bolyongva, a többi között megfordultam néhány úszta katolikus községben is. A mit itt láttam, tapasztaltam, nem szívesen írom le.

A gyermekek az utcán alig-alig tudnak köszönni. A felnőttek még papjuknak sem köszönnek. S ha már kivételesen itt-ott akad is egy-kettő, a kiből több az emberség, azok sem köszönnek *katholikus módon*.

Kisétáltam gyermekeimmel a mezőre, hol épen szántottak, hogy szemléletileg megmutathassam nekik a mezei munkát és azon gazdasági eszközöket, melyeket itt használnak, mivel városban lakva, otthon olyanokat nem láthattak. Itt szóba álltam a földmivelővel s gazdasági dolgokról

beszélgettem vele. Megdöbbenve kellett tapasztalnom, hogy az én jó, fiatal falusi gazdám teljesen érett szocialista. Bármennyire is igyekeztem őt téves meggyőződéséből kiközkenteni, ő konokul megmaradt álláspontján, követelte elvei helyességének elismerését és egyre szidta az urakat és papokat.

Vasárnap elmentem a templomba. Beharangozás után szép rendben gyülekeznek és foglalják el helyeiket, egyik oldalon a férfiak, a másik oldalon az asszonyok. A leányok az asszonyok előtt allanak, míg az iskolás fiúk a férfiak előtti helyet foglalják el. A legényszámba menő suhanczok pedig a kóruson települnek meg.

Csengetnek. Kezdődnek a prédikáció előtti ének, de nem lehet orgonálni, mert nincs fújtató. A kántortanító úr föláll az orgona padjáról; *hangosan lekiált* egy gyereknek; az iskolás gyerekek csoportja megmózdul, mint a hangyaholy, melyet nyugalmában megzavartak. Nagynehezen egyik nagyobb fiú — talán a tanító úr saját fia — kiválik a tömegből s kellellenül igyekszik a kórus felé. Most már kezdetét veheti az ének. Utána prédikáció s aztán szentmise. Szentmise alatt az iskolás fiúk közül egyik térdepel, a másik guggol, a harmadik ül, a negyedik fekszik stb. Szóval az egész tömeg összevisszaságban van. A legények a kóruson egész mise alatt csaknem hangosan vihognak és *nygancsak* lökdösődnek. Még félmise alatt sem térdepel le valamennyi.

Ez a helyzet képe.

Szentmise után meglátogattam a tanítót, a ki régi jó barátom. Rosszalásomat fejeztem ki a látottak fölött és baráti viszonyunkból kifolyólag megengedtem magamnak ezt a kérdést:

— Miért nem intézkedél, hogy a gyermekek a templomban jól viseljék magokat?

— Hát ott van a plébános úr, intézkedjék ő.

— Már hogyan intézkedhetnék ő, hisz nem is látja a viselkedésöket. Te vagy a tanítójuk s így elsősorban tehozád tartozik a dolog.

— Hát én nem kellemetlenkedem velök.

— És a kóruson a legények között miért nem csinál sz rendet?

— Hát ott van a plébános úr, csináljon ő.

Már hogyan beszélhetsz így! Hisz a kóruson te vagy az úr!

— Hát én nem kellemetlenkedem senkivel.

— Hja édes barátom! Ez kényelemszeretet, nemtörődömség!...

Délben a község egyik előkelő állású egyéniségénél szóvá tettem itteni tapasztalataimat s természetesen itt is rosszalásomat fejeztem ki a látottak fölött.

— Az iskolában van a hiba — mondá házigazdám. — A gyermekeket tanítják ugyan úgy, a hogy, de nem nevelik. A volt tanító — folytatá — nem sokat törődött az iskolával. Csak hogy épen kihúzta a törvényes időt. Alig várta, hogy vadászfegyverét a vállára vehesse és az egész környeket bebarangolva vadászszünet-

lyének aldozhasson. A mostani tanítóról pedig ...
ne szóljunk semmit.

Hát rendjén van ez így? ...

Jól van ez így? ...

Elmélkedjünk! ...

Nagyon tartok tőle, hogy fejökre olvassák a híres *Kehr* következő szavait:

«A lelkiismeretlen tanító egész nemzedékek megölője, szellemi gyilkosa.»

A hivatolt tanügyi lap cikkirójával teljesen egyetértve, én is csak azt hangoztatom a nagy nevű Sailler J. Mihályval: «Legyenek jobbak a tanítók és az ifjúság is jobb lesz!»

Szatmár.

KÜLFÖLDI TANÜGY.

A gyermekmunka védelme. A német kormány már jó ideje, hogy gondoskodott a gyárakban alkalmazott gyermekek védelméről. E mellett az iskolai kötelezettséget is erélyesen veszi, úgy, hogy már e szempontból is gondoskodva van arról, hogy a gyárak ne zsákmányolják ki lelketlenül a gyermekmunkát. Eddig azonban nem volt megvédve ez a gyermekmunka az otthoni, a házban, a család körében üzött iparnál vagy kereskedelemnél, tehát a kisiparnál és a kiskeresedelemnél. Mesterek és főnökök az aljuk rendelt, s gyermekszámba vehető inasokkal kedvükre dolgoztathattak, s ez a munkájuk bizonyosan sok esetben ki is lett zsákmányolva. E körül még a legkisebb dolog az, hogy az inasgyermeknek a konyha körül kell segédkeznie, vagy a mester gyermekeit dajkálni, s alkalmilag egy-egy pofont vágni zsebre a segédektől. Ősrégieknek és patriarkálisoknak látszanak ezek a szokások, de különösen kisebb helyeken a művelt német birodalomból sem veszték ki. Szóval ezek az inasgyermek is szorulnak a törvényhozás védelmére, a mely eddig nem törődött velük. *Posadowsky* államtitkár az utóbb jelentette be a német birodalmi gyűlésnek, hogy ilyen törvényjavaslatot legközelebb mutat be. S erre annál égetőbb a szükség, mert Németország némely helyén az ismétlődő vagy esti iskolák nincsenek annyira elterjedve, mint hazánkban, s így az iparosgyermek ott azt a néhány órát is, amely munkájába változatosságot hozna, kénytelen a szokott munkában tölteni. A gyermekmunkának illetően védelme föl fogja ölelni az esti iskolák kérdését is, a melyek nyilván egyöntetűleg lesznek szervezve az egész birodalomban a partikuláris kormányok beleegyezésével.

EGYESÜLETI ÉLET.

A csiki róm. kath. tanítók diszgyűlése. A csiki róm. kath. tanítók folyó évi október 23-án tartották meg XIII. Leó pápaságának 25-ik évfordulójára rendezett diszgyűlésüket. A gyűlés előtt a papság és a tanítók a zárdá-

templomban szentmisét hallgattak. Az ünnepélyes Te Deummal kezdődő szentmisét Karácsony József tanítóképzői igazgató, a közgyűlés elnöke czelebrálta. Mise alatt a tanítóképző zene és énekkara előadta Dományáncz Péter zenetanár G-dur zenészmiséjét. Gyönyörrel és meghatottsággal hallgatta a papok és tanítókból álló közönség a szépen előadott zene és énekrészeket. A diszgyűlés a gyakorló-iskolában volt. A műsor ez: «Ima» Nabukodonozorból, előadja a tanítóképző ifjúsági zenekara. Elnöki megnyitó, mondja: Karácsony József igazgató, elnök. «Ünnepi szózat», szavalja Balló Veronika kisasszony. «Pápai himnusz», éneklia tanítóképző énekkara. — A tanítóegyesületi gyűlés tárgysorozata: «Születésem napján», Nyisznyaitól, éneklí Bereczki L. IV. éves növendék, harmoniumon kíséri: Dományáncz Péter tanár. «Az egyesület múltja, jelene és jövője», fölolvassa Lakatos I. tanár. Leiratok fölolvása. «Ave Mária», szavalja: Gernárdt Anna kisasszony. Pénztárosi jelentés. Indítványok. «Hunyadi induló», játssza az ifjúsági zeneker. A gyűlés lefolyásáról a következőkben számolok be: Karácsony József elnök ünnepi megnyitó beszédében XIII. Leóról, mint a világ tanítójáról szólott. A kiválóan tanulságos és szónoki hévvel előadott elnöki megnyitót a közgyűlés a legnagyobb figyelemmel hallgatta, zajosan megéljenzte és elhatározta, hogy a magvas értekezés számba menő elnöki megnyitó nyomtatásban megjelenjék. (Megjelent. Szerk.) Igen szépen szavalt Balló Veronika tanítónő, kinek a gyűlés köszönetet mondott. A másik szavaló Gernárdt Anna tanítónő az «Ave Mária» című költeményt nagy hatással szavalt. Lakatos Izra tanár, az egyesület múltjáról, jelenéről és jövőjéről olvasott föl. Ki volna hivatottabb e tárgyról szólani, mint épen ő, ki látta az egyesület keletkezését, fejlődését és a kinek e tekintélyes testület fejlesztése körül nem csekély érdemei vannak. Dícséret illeti meg Dományáncz Pétert, a lelkes zenetanárt és a tanítóképző ifjúságát a programzene és ének részeinek dirigálásáért, illetőleg szabatos előadásáért. Xántus Elek gyakorlóiskolai tanító, mint az egyesület jegyzője fölolvasta a mult ülés jegyzőkönyvét, a mely észrevétel nélkül elfogadtatt. P. Tima Dénesnek eddigi választmányi tagságáért köszönetet mondott a gyűlés és egyszersmind elfogadta a választmány azon ajánlatát, hogy P. Tima Dénes és Lázár Pál kilépett választmányi tagok helyébe Dományáncz Péter és Ladó János választassanak. Az igen szépen sikerült és rendkívül népes tanítói gyűlés után Csikszeredában, a Romfeld-féle sörszobákban társasbéd volt, hol Murányi Kálmán és Hosszu Ferenc kerületi esperesek Karácsony J. igazgató, Miklós J. plébános, Xántus Elek, Gergely J. és Paláncz szebbnél-szebb köszöntöket mondtak. Ez volt utolsó része annak az igen szép tanítói gyűlésnek, mely megmutatta az összejövetel alkalmával is, hogy a nagyért, szépért és nemesért akar is, tud is lelkesülni.

Tanítógyűlés. A «Balassagyarmat-vidéki róm. kath. népnevelők egyesülete» f. évi október hó 20-án tartotta az évi közgyűlését Balassagyarmaton, a nemzeti iskola helyiségében. A közgyűlésnek ünnepélyes jellege volt, mivel ez alkalommal a vidék tanítósa és főtisztelendő papsága ő szentségét, dícsőségesen uralkodó XIII. Leó pápát nagy jubileumán ünnepelte. E szép ünnepélyen résztvettek még méltóságos gróf Mailát Geza úr is, mint a tanítók lelkes barátja. Nógrád vármegye kir. tanfelügyelője, egy veterán tanító és a kedvestestvérek, 1/210 óra-akor ünnepélyes szentmise tartatott, melyen Eder József karnagy vezetése mellett férfiak énekelte szebbnél-szebb, Istent dícsőítő énekeit. A közgyűlés 10 órakor vette kezdetét, melyet megelőzött a pápai himnusz eléneklése. Utána főt. Erhardt Viktor egyesületünk lelkes elnöke méltatta XIII. Leó pápa nagy érdemeit. Mély tudással vázolta a pápaság világtörténeti helyzetét, megindítóan festette a pápák nehéz küzdelmeit, kiemeltekülően az isteni gondviselés azon ritka kegyét, a melyben Krisztus földi helytartóját, XIII. Leó pápát részesíti. A nagy tudással fölolvast elnöki megnyitó után a közgyűlés XIII. Leó szentséges atyánkat éltette. A mult évi gyűlés jegyzőkönyvének fölolvása és hitelesítése után a pályamunkák bírálatának fölolvása következett. A jövő évi közgyűlésre pedig a

a következő pályatételek tüzetek ki: a) «Miképen akadályozhatja meg a tanító az alkoholizmus terjedését a nép között?» b) «Milyen eljárásokat kövessen a tanító, hogy a tanulók a nyelvtani szabályokat írásban és szóban helyesen alkalmazzák?» Az egyesület vendége: Meszlényi Zoltán, Gömör-Kishont vármegyében kir. segéd-tanfelügyelő kért szót, s a tanítók életbiztosítását ismertette, különös ügyszeretettel szólna a valóban nagyfontosságú közgazdasági kérdésről. A közgyűlés tagjai többen magukéva tették a fontos ügyet. Majd *Dröbler János* hu-gyagi főtanító lépett elő és szavaltott tartott a pápai jubileum alkalmából. Szokoli István bussai tanító pedig ugyanazon alkalomból lelkes fölolvasást tartott, mit a közgyűlés hasonlóan méltatott. Egyesületünk elnöke bejelentvén, hogy az egyesület pénztárosa körünkből eltávozván, a jelenlegi közgyűlés alkalmára a számadás elkészítésével Kapás József karancssági kántor és főtanító urat bízta meg, mit az a közgyűlés előtt fölolvasott s neki a fölmentvény megadatott. Következett az egyesületi pénztárnok választása. A közgyűlés egyhangulag Kapás József karancssági főtanítót választotta meg. Egyesületünk Szokoli István bussai tanítót küldte ki a római zarándoklatra, hogy nevünkben szentes Átyánk trónja előtt tegye le mely hódolatunkat. A közgyűlés a «Nemzeti himnusz» elénekklésével véget ért. *Kapás József.*

IRODALOM.

Szent Jozsef Lapja címmel Szentesy Alfonz és Hets Odón szerkesztésében és kiadásában f. é. december hótól kezdve katolikus társadalmi és jótékonsági folyóirat fog megjelenni, minden hónap 1-én és 16-án. 16-oldal terjedelemmel. Hármás czélt fog e lap szolgálmi. Először is fejleszteni fogja hazánkban Szent Józsefnek utóbbi időben az egész kath. egyházban nagy lendületet vett kultuszát, a szegénységben élt szent Család fejének életpéldáját állítván a szegények elé. Másodsor a napjainkban már-már elhatárosodó szoczialdemokraczia ellenében a keresztény szoczializmus eszméjét fogja a «Szent József Lapja» terjeszteni. Harmadsor támogatni fogja a keresztény jótékonság minden intézményét, különösen a szegények segítségével foglalkozó egyesületeket, melyeknek anyagi támogatást is fog juttatni. Ezenkívül propagálni fogja a magyar szentek tiszteletét, valamint a görög-szer-tartású katolikusok érdekeit is. A folyóirat előfizetési ára egy egész évre csekély 3 korona; megrendelhető Budapesten, III., Nád-utca 3. sz. a. Melegen ajánljuk e jó folyóiratot mindazoknak, kik szent Józsefnek tisztelői s a szegények ügye iránt érdeklődnek; csekély díjért válogatott szép cikkekből álló kedves olvasmányt fog e folyóirat gazdagnak és szegénynek nyújtani.

VEGYESEK.

Tanítók fizetésrendezése. A szombathely-egyház-megyei római katolikus tanítóegyesület, melynek közel 500 tanítótagja, központi bizottsági ülést tartott, melynek tárgya: «Az állami tanítók lealázó fizetésügye volt. Az ülés az állami tanítóknak e tárgyban november 9-én hozott határozatait egyhangulag elfogadta és oly intézkedésekre hozott határozatot, melynek alapján Vas és Zemplénmegye összes tanítóegyesületeivel e tárgyban közösen gyűlést fognak tartani. Támogatást kérték a megye orsz. képviselőjétől; továbbá felírnak a kath. tanítók orsz. bizottságához is, átiratot intéznek az összes róm. kath. tanítóegyesületekhez.

Az iskolaköteles kor hároméves Orosz-, Olasz-, Spanyolországban és Portugáliában; 6 éves Magyarorszá-gban, Belgiumban, Hollandiában, Luxemburgban, Bulgáriá-ban, San-Salvadorban, 7 éves Bajorországban, Francia-országban, Würtembergben, Norvég- és Svédországban, görög, szerb, oláh földön, Braziliában, Tasmaniában;

8 éves Poroszországban, Badenben, Hessenben, Szász-országban, Elzász-Lotharingiában, a Hanza-városokban, Ausztriában, Dániában, Észak-Amerikában, Argentiniá-ban, Japánban; 9 éves Angliában, Finnországban, Kíná-ban; 10 éves Svájcban; 11 éves Kanadában.

Tanítók gyűlése. A Schavnik-kerületi római katoli-kus tanítók egyesülete folyó hó 13-án Kubachban tartotta rendes évi közgyűlését. Veni Sancte és szentmise után az iskolaépület tantermében Kussinszky Vincze esperes-plébános, kerületi egyházi tanfelügyelő és a kör elnöke szép és buzdító üdvözlő beszéddel nyitotta meg a gyűlést. A jegyzőkönyv fölolvasása után Faix K. Béla, a kör jegyzője megemlékezett XIII. Leó pápának 25 éves jubileumáról, mely után mindnyájan lelkesülve, egy szívvél és lélekkel a pápai himnusz énekeltek. Ezen megható ünnepély után következett Hagovszky Ferencz kravjani tanítónak a szá-mok fogalmáról, általános helyesléssel elfogadott minta-tanítással «Miképen nevelhetők a derék, de hanyag tanu-lók» cz. írásbeli dolgozatot dolgozott ki és olvasta föl Nemes Adolf alsósúnyavai tanító, mely jól sikerült mun-kalátát a gyűlés köszönettel fogadta. A jövő évi gyűlés helyének megállapítása, új mintalecke és írásbeli dolgozat kitűzése, továbbá indítványok megtétele és azok tárgyalásai után a gyűlés véget ért.

Tanítók Apponyi grófnak. A jászberényi római katolikus tanító-testület hálatalíratot intézett Apponyi Albert gróf házelnökhöz abból az alkalomból, hogy a gróf az állami tanítóknak nála tisztelgett küldöttsé-géhez azt a kijelentést tette, hogy nemcsak az állami, hanem a községi és felekezeti tanítók érdekeit is szívén viseli és azokért mindig küzdeni fog.

A hercegprímás ajánlása. Buday Aladárhoz, a «Páduai Szent Antal Lapja» szerkesztőjéhez Ó eminen-cziája, a hercegprímás ezt a levelet írta: «Páduai Szent Antal tiszteletének terjesztésén fáradozó, az irgalmasság és tevékeny felebaráti szeretet szolgálatában álló lapját ezennel melegen ajánlom a híveknek és reá isten bőséges áldását kérem. Kelt Budapesten, 1902 október hó 31-én. *Vasary Kólos* bíbornok, hercegprímás, érsek». Páduai Szent Antal Lapja hitbuzgalmi képes folyóirat a «szegé-nyek kenyere» ismertetésére és terjesztésére, manapság a legkedveltebb katolikus hitbuzgalmi olvasmány, meg-jelenik havonta kétszer, előfizetési ára egész évre 4 ko-rona. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, VIII. kerület, Mária-utca 11. szám alatt van. A lapok megje-lennek magyar, német és tót nyelven. Mutatványszámok postafordultával küldetnek.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. A kath. ifjúsági egyesületek és körök szervezésére vonatkozólag mindennemű fölvilágosítást, alap-szabálytervezetet, egyéb nyomtatványokat készséggel köz-vetű **dr. Gyürky Odón**, az országos szövetség és a kath. kör titkára Budapesten, IV. Molnár-u. 11. — **Sz. I.** Le-vélben adunk választ. — **N. J.** Ha megtudjuk, megadjuk a választ. — **Sz. M.** Fölhasználjuk. — **T.** Köszönet az értesítésért. — **D. F.** Elküldetjük. Üdvözlét. — **R. Gy.** Kiutalványoztatjuk. A napokban megküldik. Több levélre a jövő számban felelünk.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Dejte mezőváros (Pozsonym.) róm. kath. népiskolájá-nál osztálytanítói pályázat hirdettek. Fizetés: községtől 600 kor., államsegély 160 kor., 8 köbméter kemény tüzelőfa házhoz szállítva, fölaprítva (értéke 40 kor.) s egy bútoro-

zolt szoba. Kötelessége egy osztályt önállóan vezetni, az ismétlő iskolában főként tanítani. Tannyelv tót-magyar. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők. A kántori teendőkben jártasak előnyben részesülnek és 100 korona mellékkeresetre számíthatnak. Pályázati határidő 1902 *december 15.* Folyamodványok benyújtandók *dr. Ochaba János* plébános és iskolaszéki elnökhöz Dejtén. 684 1—1

Nagyölvéd róm. kath. iskolájánál osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma áll 800 koronából és egy butorozott szobából. Kötelessége a rá bízandó mindennapi és ismétlős gyermekeket oktatni, templomba vezetni és ha férfi választatik, a kántori teendőkben segídekezni. Folyamodványok az *iskolaszék*re czimezve *december 12-éig* küldendők Nagyölvédre (Esztergom-megye). 689 1—1

A **csicsói** (Komáromm.) róm. kath. kántortanítói állomásra *december 11-ére* (tizenegyedikére) pályázat hirdetik. Jövedelme: 38 (harmincznyolcz) 1200 négyszögöles hold és 1001 négyszögöl szántóföld négy darabban, saját költségen művelendő. utána mindennemű, a vízszabályozási adó is a javadalmas által fizetendő: párbér 15 hekt. búza, párpénz 36 kor., szentmisealapítványok után 38 kor. 23 fillér, ostayütés 20 kor., tandij 150 kor., vallás- és tanulmányi alapokból 141 kor. 4 fillér, vátság 26 kor. 25 fillér, stóla 20 kor. Lakás: 3 szoba, 1 zárt konyha, 1 kamra, 1 istálló. Csak okleveles róm. kath. tanítók pályázhatnak, a kántori teendőkben jártasak. Kivántatik működési bizonyítvány is. Személyes jelentkezés előnyös. A csicsói róm. kath. iskolaszékre czimzett kellően fölszerelt folyamodványok alulírottához küldendők. Komárom-Csicsó, *Gaal István* alesperes-plébános, ker. tanfelügyelő. 687 1—1

Szelepcsény (Barsm.) róm. kath. iskolánál önálló tanítói állomás legújabb lemondás miatt *december 8-án* betöltetik. Javadalma a községtől előleges részletekben 800 kor. készpénz, 16 méter fa és az uradalomtól 4 méter. A fajárandóságból a tanterem is tüendő. Lakása két szoba és zárt konyha, közel 500 □ öl kert. Tanítási nyelv magyar, habár a lakosság többsége tót. Személyes megjelenés előnyös. Kérvények *Kormanovich Endre* barszászári esperes-plébánoshoz küldendők. 690 1—1

Leléd főközség kántortanítói állomásra *december 16-ra* pályázat hirdetik. Javadalmazása: 5 kat. hold 1101 □ öl szántó, 1 hold 1086 □ öl rét, 390 □ öl szőlőföld, 76 □ öl káposztás, 283 □ öl kert, 32 köbméter tűzifa beszállítva és egy egész telek után járó fületőség és legeltetési jog, 11¹/₄ hl. rozs, 1 szekér széna, stóla 100 kor. körül. Községpénztárból 92 kor., melyért az ismétlősöket is tanítja, munkaváltásáért 99 kor., iskola-fűtésre 2 öl fa. Államsegély 200 kor. (esetleg korpótték is). Faiskolát kezelni köteles. Lakása 2 szoba, konyha s jó melléképületek. Folyamodványok küldendők *Simor László* plébános czimére Bajta, u. p. Garam-Kövesd (Hontmegye). 692 1—1

Győri püspöki megye.

Az oroszvári kántortanítói pályázati hirdetésben a 27 mérő rozs és 27 mérő árpa helyett mindkettőből 37 mérő veendő. 691 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A nagy-lehotai (Nyitram.) róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdetik. Jövedelme: 800 kor., 32 m² kemény tűzifa, melyből a tanterem is tüendő, kényelmes lakás kerttel. Pályázhatnak okleveles és orgonááni tudó tanítók. Kérvények f. é. *december hó 15-ig Hayek Vince* mezőváki esperes-plébánoshoz küldendők. Személyes megjelenés kívánatos. 683 1—1

Pécsi egyházmegye.

A baranya-baáni róm. kath. II. osztálytanítói állomásra pályázat hirdetik. Jövedelme: a hitközségtől évi 800 kor. készpénz, mely havi előleges részletekben fizetendő, 4, azaz négy köbméter gyertyánfa, 1 szoba szükség-butorozattal; továbbá a baranya-baáni politikai községtől faiskola kezelésért negyedévi utólagos részletekben fizetendő évi 100 kor. és a gazdasági ismétlő oktatásért a

megválasztandó részére majdan folyosítandó összeg. Köteles a megválasztandó tanító az iskolaszék által kijelölt osztályokat vezetni, a faiskolát az előjáróság fölhívása folytán, figyelemmel az ide vonatkozó vármegyei szabályrendeletre, előírásilag kezelni, nemkülönben a gazdasági-ismétlőiskolát a legújabb miniszteri tervezet szerint szakszerűen és egyedül vezetni. A választási határidő 1902. évi *december hó 11-én* d. e. 9 óra. Okmányolt kérvények a róm. kath. iskolaszék elnökehez czimezve 1902 december hó 10-ig adandók be. Később érkezett

A Miklós országa.

Verses elbeszélés jó gyermekek számára.

Irta: PAP bácsi.

Hegedüs László rajzaival.

Ara szines borítékba kötve I kor. 20 fillér.

Megrendelhető

a Szent-Istvan-Tarsulat könyvkiadóhivatalában.

(Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28. szám.)

Rieger Testvérek

villamosgépekkel berendezett cs. és kir. udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

Legolcsóbb árakban előnyös fizetési föltételek mellett kiváló légnyomású (pneumatik) nemeshangú orgonákat szállít.

Tervezetek és rajzok kívánatra díjlanul.

kérvények figyelembe nem vétetnek. *Uray Alajos* apát-plébános, iskolaszéki elnök. 682 1—1

A **kajdacsai** (Tolna) róm. kath. magyar nyelvű kántortanítóállásra i. é. *december 7-ig* pályázat nyitattik. Fizetése: *a)* készpénzben 262 kor., 48 fillér, *b)* 1/4 telek haszonbérlete 200 kor., *c)* terményekben 124 kor., *d)* landijban 86 kor., *e)* stóla-jövedelem átlag 130 kor. Összesen 802 kor., 48 fillér. Ezenfelül a temetési bucsuzatokért külön díjazás. Kérvények alulírtokhoz küldendők. *Bereczk János*, plébános, isk. sz. elnök. 688 1—1

Kozsnyói püspöki megye.

Aragályi (Gömör) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Fizetése: két szoba, konyha, kamra, 500 □ öi kert: 500 korona az iskolaszéktől havi részletekben, 300 korona államségély, stóla körülbelül 80 korona, 4 m. tűzifa. Kérvények *december 11-ig* az alulírtokhoz küldendők. Személyes jelentkezők előnyben részesülnek. *Drescsik János* elkész. 684 2—3

A farkasvölgyi üvegyárban megüresedett leánytanítói állomásra *december 10-ig* pályázat hirdettetik. Fizetése 800 kor., lakás és szabad tűzifa. Azon okleveles leánytanítónő, a ki a magyar nyelven kívül németül is

beszél és már is gyakorlatilag tanított előnyben részesül. Folyamodványok kellőleg fölszerelve alulírtokhoz intézendők. *Mussl Zsigmond*, esp.-plébános. 686 1—1

Székeslehelvári egyházmegye.

A törökbálinti (Budapest mellett, nyaralóhely) róm. kath. műiskolához tanító kerestetik. Kötelessége osztályát önállóan, az ismétlősöket főváltva oktatni, a kántorságban segédkezni. Németül tudók előnyben részesülnek. Fizetése 800 kor., lakbér 200 kor., egy öl fa fölvágvá és házhoz hordva. Pályázati határidő *december 14.* *Weischer Miklós*, elnök. 685 1—1

Váczi egyházmegye.

Szolnokra egy jóhangú teljesen képzett kántorsegéd kerestetik. Évi fizetése 420 kor., teljes ellátás ágyneműn és mosáson kívül. Vártemplommise jövedelme közös segéd-társával. Az állomás *azonnal* betöltendő. *Medgyesi Géza*, róm. kath. kántor. 680 1—1

Tanító kerestetik két fiú házi oktatására. Ajánlatok *Pap Sándor* uradalmi kasznárhoz (Görögszállás, posta Királytelek) intézendők. 681 1—1

Karácsonyi pásztorjátékok.

	Kor.
Pásztorjátékok. Ara felvölt.	1.40
Jézus születése. Karácsonyi pásztorjáték. Irta <i>Mohl Adolf</i> . Második kiadás. (Népirat 86.)	
Ara	—10
Karácsony. Színjáték 3 felvonásban. Irta <i>Bartha István</i> . Második kiadás. (Népirat 101.)	
Ara	—10
A bűn büntetése. Karácsonyi játék 3 felvonásban. Irta <i>Oppitz Sándor</i> . (Népirat 123. sz.)	—08
A pogány megtérése. Karácsonyi játék 3 felvonásban. Irta <i>Oppitz Sándor</i> . (Népirat 124.)	—06
Békeség az embernek. Karácsonyi játék. Irta <i>Oppitz Sándor</i> . (Népirat 139. sz.)	—06
Betlehem. Karácsonyi pásztorjáték 4 részben. Irta <i>Bartha István</i> . (Népirat 179. sz.)	—12
Betlehemi bakter. Karácsonyi pásztorjáték 4 részben. (Népirat 187. sz.)	—24
Karácsonyest. Karácsonyi játék. (Népirat 188. sz.)	—08
Itt a Miklós. Pásztorjáték. (Népirat 189. sz.)	—08

	Kor.
Betlehemi asszonyok. Karácsonyi pásztorj. (Népirat 190.)	—08
Három királyok. Karácsonyi pásztorjáték. (Népirat 191. sz.)	—10
Aprószentek. Karácsonyi pásztorjáték. (Népirat 192. sz.)	—12
A betlehemi nyájőrök. Karácsonyi pásztorj. Irta <i>Maszlaghy Ferenc</i> . (Ifjuság Öröme II. kötet.)	1.60
Két karácsonyest. Színmű. Irta <i>Maszlaghy Ferenc</i> . (Ifjuság Öröme III. kötet.)	1.60
A megtalált bárány. Karácsonyi pásztorjáték. (Ifjuság Öröme V. kötet.)	1.60
Egy karácsonyjéj. Dramolett. Irta <i>Horváth Lipót</i> . (Ifjuság könyvében.)	2.—
A mi főtart minket. Karácsonyi életkép az iparos világból. 3 felvonásban. <i>Kiválóan legényegyesületek használatára.</i> Irta <i>Erdősi Károly</i> .	—50
Karácsonyi színjátékok. <i>Kiválóan katolikus egyesületek használatára.</i> Irta <i>Erdősi Károly</i> .	—80

Megrendelhetők: a **szent-istván-társulat** könyvkiadóhivatalában
Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám.